การบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

LEARNING MANAGEMENT AMONG STUDENTS WITH LEARNING LOSS IN SCHOOL UNDER THE UBON RATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

[1]ภัคภร ทองเหลือง, [2]ปิยาพัชญ์ นิธิศอัครานนท์ และ [3]นเรศ ขันธะรี

[1]Pakkaphon Thongluang [2]Piyaphat Nithitakkaharanon and [3]Narech Khantaree

[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ประเทศไทย

[1]Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

[1]pakkaphon.tg65@ubru.ac.th

Received : December 6, 2024; **Revised** : March 17, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยมีเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้ตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน 3) แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ คือ 1) การปรับ

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

[3]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

หลักสูตรและรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของครู และนักเรียน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน 2) การพัฒนาครูโดยเชิญวิทยากรมาแนะนำเทคนิคการสอนใหม่ๆ และการใช้เทคโนโลยี ในการพัฒนาการเรียนการสอน 3) การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายในกระบวนการเรียน การสอน 4) การวัดและประเมินผลโดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย 5) การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไข โดยมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 7) การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้โดยเน้นความเข้าใจและความตระหนักในความสำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้, การบริหารการจัดการเรียนรู้

Abstract

This research aimed to study the management strategies for learning during learning loss among students in schools under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 3. The objectives were: 1) to examine the state of learning management, 2) to compare learning management based on positions, work experience, and school size, and 3) to explore learning management strategies during learning loss. The results revealed the following: 1.The overall state of learning management during learning loss was at the highest level. 2.When comparing learning management based on positions, work experience, and school size, no significant differences were found. 3. Learning management strategies during learning loss included: 1)Adjusting the curriculum and teaching methods to enhance the learning process of teachers and students, including the use of technology to increase student engagement. 2)Developing teachers by inviting experts to provide guidance on new teaching techniques and the use of technology in education. 3) Utilizing various forms of media and technology in the teaching process. 4)Implementing diverse assessment methods. 5)Fostering collaboration between schools, teachers, parents, the community, and related sectors. 6)Enhancing student achievement through problem analysis and solution planning, with regular monitoring and evaluation. 7) Promoting a positive attitude toward learning by raising awareness and understanding of the importance of continuous learning.

Keywords : Learning loss, Learning Management

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 ทำให้ทั่วโลกต่างหามาตรการรับมือที่ดีที่สุด ก่อนมาลงเอยด้วยมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมหรือ Social Distancing จนนำไปสู่การปิดเมือง ปิดเศรษฐกิจ และปิดสถาบันการศึกษาในเวลาต่อมา นั่นกลายเป็นสาเหตุ ให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน หรือมากกว่าร้อยละ 90 ของนักเรียนทั้งหมดในโลก ได้รับผลกระทบถูกปั่นป่วนกระบวนการเรียนรู้ และบางส่วนยังประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึง เทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในโลกการศึกษาแบบปัจจุบันทันด่วน ชี้ให้เห็นถึงประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำที่อาจรุนแรงสาหัสมากขึ้นเป็นทวีคูณ การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่า เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุค Covid-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษา รูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำย่ำแย่กว่าเดิม ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรค Covid-19 มีการระบาดในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักถึงสถานการณ์ดังกล่าวและคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของนักเรียน นักศึกษา ครูผู้สอน และ บุคลากรทางการศึกษา โดยตระหนักอยู่เสมอไม่ว่าสถานการณ์แวดล้อม จะเลวร้ายและรุนแรงแค่ไหนการเรียนรู้ที่เข้าถึงและมีคุณภาพสำหรับเด็กไทยทุกคนเป็นเป้าหมายสูงสุด ตามแนวคิด “การเรียนรู้นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” (ประเสริฐ บุญเรือง 2563 : ออนไลน์)

การแพร่ระบาดของ Covid-19 ในประเทศไทยนั้นส่งผลให้วงการศึกษานั้น เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนซึ่งในปีการศึกษา 2564 สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบ ตามบริบทความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน คือ ON-AIR, ON-DEMAND, ON-HAND และ ON-SITE โดยไม่จำเป็นว่าโรงเรียนที่ปิดเรียนต้องใช้การเรียนการสอนแบบออนไลน์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตามจากการประเมินสถานการณ์ด้านการศึกษาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของสถาการณ์ Covid-19 พบว่า การเรียนการสอนแบบออนไลน์ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการเรียนในห้องเรียนทำให้เด็กเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning loss) เนื่องมาจากความไม่พร้อมของผู้ปกครอง การขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การใช้เวลากับหน้าจอมากเกินไป ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจนทำให้เกิดความเครียดทั้งผู้เรียนและครูผู้สอน (ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค 2564 :ออนไลน์)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวถึงการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดรูปแบบการเรียนเพื่อทดแทนการเรียนการสอนแบบปกติได้แก่ ON-AIR, ONLINE, ON-DEMAND, ON-HAND และ ON-SITE ทั้งนี้ โรงเรียนจะเลือกใช้วิธีการสอนแบบใดก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ และเพื่อให้การศึกษาดำเนินต่อไปได้ ทำให้ทั้งครูผู้สอนและนักเรียนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อนโยบายที่เกิดขึ้น จากการเรียนปกติในชั้นเรียนเป็นการเรียนรู้ที่บ้าน (Home-based learning) และการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalized leaning) โดยเน้นการใช้เทคโนโลยี หรือ การเรียนแบบออนไลน์เข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รายงานผลกระทบของสถานการณ์ Covid-19 ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยไว้ พบว่า มีผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยใน 6 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านผู้เรียนผู้เรียนต้องปรับเวลาและวิธีการเรียนรู้ใหม่จำเป็นต้องเรียนรู้อยู่ที่บ้านหรือที่พักในลักษณะทางไกลหรือออนไลน์ 2. ด้านครูมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นในการจัดการเรียนรู้และ การดูแลผู้เรียน ครูมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในสถานการณ์โรคระบาด ครูมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่และกังวลว่าผลการเรียนของผู้เรียนจะตกต่ำลง3. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับการบริหารจัดการศึกษา เพื่อรองรับมาตรการการป้องกันโรคระบาด 4. ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน สถานศึกษาได้นำรูปแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายมาใช้ เช่น การวัดผลเชิงประจักษ์ การประเมินผลตามสภาพจริงการประเมินผลแบบออนไลน์ การใช้ใบงาน/แบบฝึก/ชิ้นงาน เป็นต้น 5. ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความจำเป็นต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อจัดการเรียนรู้ผ่านระบบทางไกลหรือระบบออนไลน์ให้แก่ผู้เรียน และ6. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่าภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานการณ์ Covid-19 พบว่าภาพรวมของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการรับรู้ ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2565 : 2)

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาจำเป็นต้องการความช่วยเหลืออย่างจริงจังในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ลดปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นขับเคลื่อนการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาด Covid-19 นั้น โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานประสานงานและทำงานร่วมกัน นักเรียนทุกคนได้เรียนเหมือนปกติมากที่สุด หรือต้องได้รับความรู้ให้เทียบเท่าเหมือนที่เรียนปกติมากที่สุดทั้งด้านการศึกษาและคุณภาพชีวิต ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาเร่งด่วน (Quick Win) ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับชั้นปีที่ 1-6 เป็นเรื่องเร่งด่วน

โดยต้องพยายามค้นหาเด็กที่ด้อยโอกาสให้ได้มากที่สุด ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาด้วยสื่อและนวัตกรรมที่ทันสมัยรวมถึงเด็กที่เจ็บป่วยที่รับกรรักษาอยู่ในโรงพยาบาลก็ต้องได้รับการศึกษาด้วยสื่อการเรียนที่เหมาะสมด้วยเช่นกัน ส่วนเนื้อหาหลักสูตรในการเรียนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น การเรียนออนไลน์ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ เพราะไม่สามารถที่จะให้เด็ก ๆ เรียนโดยตรงกับครูได้ เพราะฉะนั้นสื่อการสอนของครูต้องเป็นสื่อการสอนที่ต้องไปสอนหรือสื่อสารกับทางผู้ปกครองก่อน แล้วผู้ปกครองจึงไปสอนบุตรหลานต่อไป ยกตัวอย่าง เช่นเรื่องของการบำบัด เรื่องของการฟื้นฟู ต้องให้ผู้ปกครองเรียนแล้วไปฝึกกับลูก รวมถึงการปรับหลักสูตรให้สามารถปฏิบัติหรือทำที่บ้านได้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งอาจจะแตกต่างกับเด็กที่เรียนออนไลน์ปกติทั่วไป แต่สิ่งหนึ่งที่สำคัญที่สุดคือกำลังใจที่จะต้องสื่อสารไปให้ทั้งผู้ปกครองและตัวเด็ก นอกจากเด็กที่ต้องมีการปรับตัวแล้วที่ผ่านมาทางครูก็มีการปรับตัวเช่นกันจนเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันจนเกิดการทำคลังสื่อสำหรับผู้เรียนเพื่อให้ครูแต่ละที่สามารถนำสื่อที่ทำขึ้นไปใช้ร่วมกันได้ รวมถึงการปรับเพิ่มเติมรูปแบบการเรียนให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยมากขึ้นจากสิ่งที่เรามีอยู่แล้ว เช่น การเพิ่มภาษามือในการเรียนทางไกล เพื่อให้เด็กที่บกพร่องทางการได้ยินก็สามารถเรียนร่วมกันได้ ตรงนี้ก็จะเป็นประโยชน์และเป็นการแก้ปัญหาในระยะยาวหากสถานการณ์ Covid-19 ยังยืดเยื้อต่อไป (ภูมิสรรค์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา 2564 : ออนไลน์)

จากเหตุผลดังกล่าว ในฐานะของผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนในโรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 มีความประสงค์จะศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 209 โรงเรียน โดยแยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 209 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,742 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,951 คน (ที่มา : Big data ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 2566 : ออนไลน์)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการครู และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 321 คน จำแนกเป็นข้าราชการครู จำนวน 287 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน ได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่าง Krejcie and Morgan โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มี 2 ฉบับ คือ

2.1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 55 ข้อ

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 7 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบ ค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe’ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการวัดประเมินผล 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาครู และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 5) ด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้

2.1 การบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวการณ์เรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวการณ์เรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวการณ์เรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวม และด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครู ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกันที่นัยยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ดังนี้

3.1 ด้านการการจัดการเรียนรู้ในภาวการณ์เรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนจัดการเรียนรู้โดยการปรับหลักสูตรสถานศึกษา ปรับรูปแบบการสอนเสริมสร้างพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและจัดการเรียนการสอนโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสนใจให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาถึงความแตกต่างในระดับความรู้ ทักษะ และความสนใจของผู้เรียน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน

3.2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู โดยการเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการสอนใหม่ วิธีการใช้เทคโนโลยีในการสอน หรือเครื่องมือการประเมินผล การเรียนรู้ ติดตามและคำปรึกษากับครูเพื่อช่วยในการพัฒนาทักษะการสอนและการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการสนับสนุนและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูกัน ส่งเสริมให้ครูต่อยอดการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำความรู้ความสามารถมาพัฒนาโรงเรียนและจัดการเรียนการสอน

3.3 ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธีและเครื่องมือที่สามารถช่วยให้กระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนจัดการเรียนรู้ อาทิ การใช้กิจกรรม Makerspace โดยผ่านกระบวนการ STEAM Design Process ในการจัดการเรียนรู้และนำเสนอผลงานผ่านคลิปวิดีโอ การใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น AR, Google workspace, Quizizz และ Line เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการเรียนการสอน

3.4 ด้านการวัดและประเมินผล มีการประเมินที่หลากหลายเช่น แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนรายบุคคล แบบสอบถาม แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตผู้เรียน แบบวัดความเครียด การสอบถามสัมภาษณ์ และมีการวัดประเมินด้วยสภาพจริงและมีการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการวัด ตั้งแต่ก่อนการเรียนรู้ ระหว่างการเรียนรู้ และหลังผลการเรียนรู้

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการที่เข้าร่วมกันของครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อวางแผนและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับการเรียนรู้ของนักเรียนสร้างกระบวนการการตัดสินใจที่เปิดเผยและเป็นมิตรและสร้างการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การออกแบบหลักสูตรท้องถิ่น การประชุมผู้ปกครองและสร้างปฏิสัมพันธ์และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูผู้สอน และผู้ปกครอง โดยนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกและทำให้ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองได้ง่ายยิ่งขึ้น

3.6 ด้านการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รายมาตรฐาน รายบุคคล รายข้อเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และกำหนดแนวทางแก้ไขเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นมีการติดตามและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าและระดับการประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงต่อไป

3.7 ด้านการสร้างทัศคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์สื่อ และเทคโนโลยี สร้างแรงจูงใจ ตั้งเป้าหมายและการกำกับตนเองของผู้เรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนและผู้ปกครองควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเกิดแรงจูงใจ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

จากการวิจัยการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผู้วิจัยนำประเด็นข้อค้นพบสำคัญและนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. การบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่านโยบายการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการที่เน้นการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาของวิชา มีกระบวนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยที่ครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ทุกครั้งเป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่กุสิสรา จิตรชญาวณิช (2562 : 2) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการต่างๆในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุดการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่างๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Joyce,B. and Weil, M. (2004 : 2) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และเกิดการเรียนรู้ ซึ่งในรายละเอียดดังกล่าวจะช่วยในการวางแผนหลักสูตร หน่วยการสอน แผนการสอน

ช่วยในการออกแบบอุปกรณ์การเรียนรู้ และรวมไปถึงหนังสือเรียนแบบฝึกหัด โปรแกรมประเภทสื่อประสม โปรแกรมการเรียนรู้แบบเรียนหรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ศึกษาเรื่อง "การศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19 : สภาพการณ์ บทเรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 2) วิเคราะห์สาเหตุของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เสนอแนวทางการลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ข้อค้นพบและข้อเสนอเพื่อการพัฒนาโดยเป็นการนำเสนองานวิจัยของคณะผู้วิจัยและแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและนำเสนอข้อมูลแบบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ และยังสอดคล้องกับทรงยศ รังสรรค์ มณีนิล และ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ ได้ทำการศึกษาข้อมูลนโยบาย The Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan (2022) ซึ่งมีการกำหนดแนวทางการบริหารสู่การปฏิบัติ คือ เน้นย้ำให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมของสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล กำกับ ติดตาม การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การบูรณาการแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนงานต่าง ๆ ดังนั้น สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อบริบทของสถานศึกษา เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงการกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษากับสถานศึกษา เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ส่งผลดีต่อผู้เรียน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการแก้ปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนต้องเกิดจากความร่วมมือของผู้บริหารและครูโดยการให้ความใส่ใจกับผู้เรียนจึงทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557 : 8) กล่าว

ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่านโยบายในการทำงานปัจจุบันให้ผู้บริหารและครู ที่มีประสบการณ์มากหรือประสบการณ์น้อยต้องใช้ในเรื่องของการบริหารการจัดการเรียรู้เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเหมือนกันจึงทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัฮซูม สะตีแม และคณะ (2566) ได้ศึกษาวิจัยการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ส่งผลกระทบในทางลบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชนบทในประเทศไทย นักการศึกษาได้ค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการฟื้นฟูสภาพการเรียนรู้ของพวกเขา เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอย ผลการวิจัย ครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการถดถอยทางการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่านโยบายในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนคิด ปฏิบัติผ่านสถานการณ์จริง ส่งเสริมกระบวนการคิดการแสวงหาความรู้ (Active Learning) ลดเวลาการสอนของครูในห้องเรียนให้น้อยลง โดยเพิ่มเวลาให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น จึงทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชา ขันติบุญญานุรักษ์ และ ชนิดา มิตรานันท์ (2566) ได้ศึกษาการวิจัยช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหากับการแพร่บาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนปรับเปลี่ยนไป นักเรียนไม่สามารถมาโรงเรียนได้ โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ ที่แตกต่างจากเดิม นับได้ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนครั้งใหญ่ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ในภาวะการเรียนรู้ถดถอยผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ในภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนจัดการเรียนรู้โดยการปรับหลักสูตรสถานศึกษา ปรับรูปแบบการสอนเสริมสร้างพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและจัดการเรียนการสอนโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสนใจให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาถึงความแตกต่างในระดับความรู้ ทักษะ และความสนใจของผู้เรียน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน เพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557 : 8) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะ

ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน สอดคล้องกับแนวคิดของกุสิสรา จิตรชญาวณิช (2562 : 2) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการต่างๆ ในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุดการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่างๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce,B. and Weil, M. (2004 : 2) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และเกิดการเรียนรู้ ซึ่งในรายละเอียดดังกล่าวจะช่วยในการวางแผนหลักสูตร หน่วยการสอน แผนการสอน ช่วยในการออกแบบอุปกรณ์การเรียนรู้ และรวมไปถึงหนังสือเรียนแบบฝึกหัด โปรแกรมประเภทสื่อประสม โปรแกรมการเรียนรู้แบบเรียนหรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู โดยการเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการสอนใหม่ วิธีการใช้เทคโนโลยีในการสอนหรือเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ ติดตามและคำปรึกษากับครูเพื่อช่วยในการพัฒนาทักษะการสอนและการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการสนับสนุนและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูกัน ส่งเสริมให้ครูต่อยอดการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำความรู้ความสามารถมาพัฒนาโรงเรียนและจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของนารีรัตน์ ยิ่งยวด (2556: 12) กล่าวว่า การพัฒนาครู คือ กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์การจัดกระบวนการเรียนเพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรม และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของนารีรัตน์ รักวิจิตรกุล (2560 : 21) กล่าวว่า การพัฒนาครู คือ กระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่องตามช่วงอาชีพครูเพื่อความมั่นใจว่าครูจะมีความรู้ ทักษะ และสมรรถะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการสอนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และการสอน

3.3 ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธีและเครื่องมือที่สามารถช่วยให้กระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนจัดการเรียนรู้ อาทิ การใช้กิจกรรม Makerspace โดยผ่านกระบวนการ STEAM Design Process ในการจัดการเรียนรู้และนำเสนอผลงานผ่านคลิปวิดีโอ การใช้แอปพลิเคชั่นต่างๆ เช่น AR, Google workspace, Quizizz และ Line เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของสมเกียรติ สรรคพงษ์, (2562 :19) ผู้กล่าวว่า บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางที่จะให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถที่นำเทคโนโลยีที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเอารูปแบบการส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประชารัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนปกติได้เป็นอย่างดี ซึ่งรูปแบบการส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

3.4 ด้านการวัดและประเมินผล มีการประเมินที่หลากหลายเช่น แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนรายบุคคล แบบสอบถาม แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตผู้เรียน แบบวัดความเครียด การสอบถามสัมภาษณ์ และมีการวัดประเมินด้วยสภาพจริง และมีการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการวัด ตั้งแต่ก่อนการเรียนรู้ ระหว่างการเรียนรู้ และหลังผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของวรรณดี แสงประทีปทอง (2556: 10) และสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2559 : 5) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้รู้ว่าผลการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่มากน้อยเพียงใด มีสิ่งใดที่ควรปรับปรุง พัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ จำเป็นต้องประเมินการเรียนรู้วัตถุประสงค์ของการประเมินการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 3 ประการ ได้แก่ 1. การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Leaming เป็นการประเมินเพื่อวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ หรือวิธีการทำงานของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Leaming) เป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียนในขณะเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในการเรียนรู้ของตนเอง การประเมินเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนประเมินตนเองว่าเขารู้อะไร เขาทำอะไรได้ และใช้การประเมินเพื่อการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ 3. การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning เป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ว่าเกิดการเรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรเพียงใดโดยผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการประเมินการประเมินตามแนวทางนี้เป็นการประเมินสรุปผลรวม (Summative Assessment)

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการที่เข้าร่วมกันของครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อวางแผนและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนสร้างกระบวนการการตัดสินใจที่เปิดเผยและเป็นมิตร และสร้างการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การออกแบบหลักสูตรท้องถิ่น การประชุมผู้ปกครองและสร้างปฏิสัมพันธ์และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูผู้สอน และผู้ปกครอง โดยนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกและทำให้ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองได้ง่ายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของรจนา น้อยปลูก (2557 : 36) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนเกิดความรู้สึกและความต้องการเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความเป็นอิสระ มีอำนาจในการตัดสินใจ มีกิจกรรมร่วมกัน สามารถจัดการแก้ไข

ปัญหาและการพัฒนาได้ด้วยตนเอง รวมพลังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสามารถขยายเครือข่ายในเขตพื้นที่ต่าง ๆ

3.6 ด้านการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รายมาตรฐาน รายบุคคล รายข้อเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และกำหนดแนวทางแก้ไขเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นมีการติดตามและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าและระดับการประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของทิศนา แขมมณี (2562 : 262) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความรู้ที่ได้จากการพัฒนาทักษะของผู้เรียน หรือผลที่เกิดจากการกระทำของผู้เรียนเอง เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเนื่องจากได้รับประสบการณ์ผ่านการเรียนรู้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือจากการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนสามารถประเมินค่าได้จากแบบทดสอบหรือการสังเกตของผู้สอน

3.7 ด้านการสร้างทัศคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์สื่อ และเทคโนโลยี สร้างแรงจูงใจ ตั้งเป้าหมายและการกำกับตนเองของผู้เรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนและผู้ปกครองควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเกิดแรงจูงใจ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของอรกานต์ สุคนธวิโรจน์ (2560: 4) กล่าวว่า ทัศนคติที่ดี คือ ความคิด ความรู้สึกหรือความเชื่อ และแนวโน้มที่จะแสดงออกมาซึ่งพฤติกรรมของบุคคลนั้น เป็นปฏิกิริยาการตอบโต้โดยการประมาณค่าว่าชอบหรือไม่ชอบ และยังเป็นตัวตัดสินการกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆที่จะสั่งผลูกระทบในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อบุคคลอื่นๆ สิ่งของและสถานการณ์ต่างๆ ในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้น โดยที่ทัศนคตินี้สามารถเรียนรู้หรือจัดการได้โดยใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาและทัศนคตินั้นสามารถที่จะรู้หรือถูกตีความได้จากสิ่งที่คนพูดออกมาอย่างไม่เป็นทางการ หรือเป็นทางการ หรือจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การวิจัยที่เน้นการจัดการเรียนรู้ในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเกิดขึ้นในสถานการณ์พิเศษ เช่น การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประเด็นหลักที่กล่าวถึงมีทั้งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน การส่งเสริมการเรียนรู้

แบบ Active Learning ที่เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อตรวจสอบและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในส่วนของการเปรียบเทียบและอภิปรายผลที่แยกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา งานวิจัยชี้ให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ที่มีบทบาทต่างกันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสะท้อนถึงความเป็นเอกภาพในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการของสถานศึกษาต่าง ๆ ท้ายที่สุด แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ถูกเสนอออกมาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งการปรับหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน การพัฒนาทักษะครู และการใช้การประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กุลิสรา จิตรชญาวณิช. 2562. *การจัดการเรียนรู้*, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทรงยศ รังสรรค์มณีนิล' และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. *“ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา”*วารสารรัชดีภาคย์ (วารสารออนไลน์). ปีที่ 17 ฉบับที่ 53 กรกฎาคม - สิงหาคม 2566 - TCI กลุ่มที่ 1 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ปี 2564-2567 ; 120-138

ทิศนา แขมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน (*พิมพ์ครั้งที่ 23). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นารีรัตน์ ยิ่งยวด. (2556). *การนำเสนอวิธีการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

นารีรัตน์ รักวิจิตรกุล. (2560). *การพัฒนาวิชาชีพครู.* วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 11(1),21-33.

ประเสริฐ บุญเรือง. (2563). *แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019*. [ออนไลน์. สืบค้นจาก : http://www.spm7.go.th [2566, 16 ตุลาคม]

ภูมิสรรค์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. (2564). *"ภูมิสรรค์" เผย คุณหญิงกัลยาเป็นห่วงเด็กพิเศษสั่งช่วยเหลือทั้งการเรียนและคุณภาพชีวิต ย้ำความปลอดภัยเด็กสำคัญ พร้อมเดินหน้านโยบายเร่งด่วน.* สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2565, จาก www.ryt9.com/s/pre/3239575.

ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค. (2564). *เอฟเฟกต์โควิดเขย่าการศึกษา เพิ่มแรงฤดถอยการเรียนรู้.* สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2565, https://www.eef.or.th/article-effects-of covid-19/

มัฮซูม สะตีแมและคณะ. (2566). *การฟื้นฟูการศึกษาภาษาอังกฤษในภาวะถดถอยทางการเรียนรู้หลังโรคระบาดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาในจังหวัดยะลา ประเทศไทย: กรณีศึกษา.* วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาดม-ธันวาคม 2566

รจนา น้อยปลูก. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล แจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง.*บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเนชั่น.

วิชา ขันติบุญญานุรักษ์ และ ชนิดา มิตรานันท์.*ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้หลังสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม: ปัญหาและการช่วยเหลือ.*วารสารครุรุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (วารสารออนไลน์). ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (2566) : 83-100.

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2557. *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 2).* กรุงเทพฯ : ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิตอล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2559). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ชุดการประเมินและวิจัยฉบับราชบัณฑิตยสภา*, กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา,

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ชุดการประเมินและวิจัยฉบับราชบัณฑิตยสภา*,กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2559.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา . (2565). *มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้.* (พิมครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : บริษัท เอส. บี. เค. การพิมพ์ จำกัด.

อรกานต์ สุคนธวิโรจน์. 2560. *ทัศนคติของกลุ่มคนเจนวายต่อความตั้งใจใช้บริการห้องพักโฮสเทลในเขตกรุงเทพมหานคร.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

Joyce,B. and Weil, M. , & Calhoun, E. (2004). *Models of teaching*. Boston : Allyn and Bacon. The Lancet Child & Adolescent Health. (2020). Pandemic school closures: Risks and opportunities. The Lancet Child & Adolescent Health, 4(5), 341.